

Grundlag, man den Gang stod paa baade i Folketinget og i Landstinget, nemlig den, at Bestemmelserne om Nævningers Udtagelse er førte tilbage til den Skikkelse, de havde, da Lovforslaget blev fremsat af mig for dette høje Ting i Samlingen 1913—14. Det i den nævnte Rigsdagssamling fremsatte Lovforslag adskilte sig væsentligt kun paa følgende Punkter fra Loven af 26. Marts 1909: Anklageprincippet Indførelse i Strafferetsplejen, Adskillelse af Retsplejen fra Forvaltningen og endelig Indførelse af folkevalgte Nævninger. I øvrigt havde man holdt sig saa nær som muligt til Loven af 1909, og særlig var der saa godt som ingen Ændringer sket i Lovens Regler angaaende den borgerlige Retspleje.

Jeg skal nu tillade mig med saa faa Ord som muligt at gøre Rede for, hvorledes disse tre Hovedprincipper var foreslaaet indførte i det oprindelige Lovforslag, hvilke Ændringer der skete heri under Rigsdagsforhandlingerne i 1913—14, og hvorledes nærværende Lovforslags Stilling til dem er. Til Slutning skal jeg nævne nogle Spørgsmaal, som falder udenfor disse tre Hovedgrupper, men som har været fremme til Forhandling i de senere Aar.

Anklageprincippet foresloges indført i Strafferetsplejen paa den Maade, at der som offentlig Anklager af Kongen beskikkes ved Højesteret en Rigsanklager med Bistand af en Overanklager og for hver af de to Landsretter 3 Overanklagere. Endvidere beskikkes Justitsministeren de fornødne Medhjælpere for Overanklagerne. Ved Underretterne skal stadig Sagførere benyttes som offentlige Anklagere, dog først under Domsforhandlingerne og ikke i offentlige Politisager, hvor det er Politimesteren, der fungerer som offentlig Anklager. Til Støtte for den egentlige Anklagemyndighed særlig under Efterforskningen og Forundersøgelsen virker Politimyndighederne, dels Statspolitiet, hvis Betyntes Antal foreslaas forhøjet fra 48 til 200 — dog mener man foreløbig at kunne nøjes med 150 —, dels det kommunale Politi. Den øverste stedlige foresatte saavel for det kommunale Politi som for Statspolitiet er vedkommende Politimester, medens Statspolitiets Chef har Overledelsen af Statspolitiet som saadant.

Den foreslaaede Ordning af Anklagemyndighederne og deres Hverv betegnede et afgjort Brud med det hidtil herskende Inkvisitionsprincip og Indførelse af Anklageprincippet i dets Renhed, og der er ikke under Forhandlingerne i 1913—14

lige saa lidt som i det fremsatte Lovforslag sket nogen anden Ændring end den i Folketinget vedtagne Tilføjelse til § 108, hvorefter der til Hjælp for Politidirektøren i København ved Paatale af Straffetssager skal ansættes 9 af Staten lønede Politifuldmægtige. Navnlig har man ikke ment at kunne foreslaa Umiddelbarhedsprincippet indført i større Udstrækning, end det hidtil er sket.

Jeg kommer saa til det andet Hovedprincip, Retsplejens Adskillelse fra Forvaltningen. Jeg skal herom bemærke, at det er den nødvendige Forudsætning for Indførelse af Anklageprincippet i Strafferetsplejen. Det var under Rigsdagsforhandlingerne i 1913—14 fremme til Overvejelse indenfor Folketingets Udvalg, om det lod sig gøre at indføre en Anklageproces i Loven af 1909 uden samtidig at adskille Domsmagten fra den administrative Myndighed, men efter Forhandling med Justitsministeriet blev Tanken herom opgivet som uigennemførlig, og det er den sikkert ogsaa. I det oprindelige Lovforslag foresloges Adskillelsen gennemført paa den Maade, at Landets 130 Underretskredse udenfor København deltes i 70 By- og Herredsretskredse saaledes, at hver Retskreds tillige udgjorde en Politikreds, som forestodes af en særlig Politimester. I de Retskredse, hvor Folketallet udgjorde over 40,000, skulde der ansættes en særlig Dommer til Varetagelse af Forretningerne vedrørende Strafferetsplejen og Skifteforvaltningen. Efter det oprindelige Lovforslag vil Embedsmændenes Antal blive 82 Dommere og 70 Politimestre. Paa de af Jurisdiktionsforandringerne følgende Ulemper for Befolkningen søgte Lovforslaget at raade Bod ved Bestemmelsen om Bitingsteder og Kontorafdelinger, som vilde gøre Fyldest overfor Befolkningens Krav paa ikke at have for langt til det Sted, hvor Rets Hjælp skulde ydes den.

Ved den Affattelse, Lovforslaget fik ved tredie Behandling i Folketinget, opgav man det af Justitsministeren ved Inddelingen fulgte Princip, at Retskredsens og Politikredsens Grænser skulde falde sammen, og det foresloges at inddele Landet i 83 Retskredse og 55 Politikredse, hvilket vilde give et samlet Antal Embedsmænd af 149, nemlig 94 Dommere og 55 Politimestre. Endvidere foresloges det, at Underretskredsens Antal ved kongelig Anordning efter Indstilling af vedkommende Amtsraad, Købstadforeningen og desamvirkende Sogneraadsforeninger skulde kunne forøges til 90, man havde der alt-